

ZEMPLÉNI TÁJ

*Ebédidőn a pásztor úgy kiáltoz,
mintha dalolná: «Nagymajtényi síkon...»*

Kiáltása rekedt, elnyújtott kúrtszó.

*A szőlőskertek legmélyebb zugán,
sötét bodzák árnyékán, magos fűben
fekszik a pásztor mozdulatlanul,
csukaszürke nadrágján, nagy bakancsán
aprócska békák ugrálnak keresztül.*

*A pásztor bort ivott, s szemében
a folytonos borús borosság tompa fénye
lobog, amint fekszik, s az eget nézi,
s kiáltozván jelt ad magáról.*

*A hang kiömlik száján, szertekúszik,
és szétterül a táj vonalain...*

*Előbb a tőkék közt kutat, s a széles,
kövéren zöld leveleket simítja,
e gálicos, kék, vidám arcokat,
s a féligfejlett, kis, fanyar, szemérmes
fürtöcskéket, a kacskaringós indát.*

*Amint ömlik a lankán lefelé,
meg-megreked, felduzzad a töveknél,
veres bazalt-kövek, sárgás rögök közt.
Tovább csurran, mint kiömlött aszu,
az utakon könnyen szivárog, s hosszú
sávokkal megelőzi önmagát.*

Tücskök, szöcskék ugrálnak langy levében.

*A kötöttéseknél megárad, és az árva
kőkény- és bodzasor sötét lombját érintve
surran tovább szelíd pályáján,
mígnem leér a szilvás fái
közé, e félig holt, félig mesés világba,*

ahol a fának egyik ága körtét,
 a másik ága szilvát termett egykor,
 mert tréfált a vincellér oltókése;
 de most már semmit sem terem, csak halkan
 hijas lombokkal mesélget a régmúlt
 időkről. Itt a széles akadály:
 a vízválasztó: izgága «patacska»,
 (így becézik). A kis patak zezgúgos,
 villámcsapásszerű, setét, mély szakadéokban
 szalad tova, a széles szakadékba
 beömlik a kiáltás, s lassan töltve
 a mélyedést, elvész hosszú időre.
 De új kiáltás ömlik, egyre új,
 a hang megduzzad és kitör a mélyből,
 a másik part szelíd emelkedésén
 röppen tovább, a hegyoldal felé.
 Amott, a nagy hegyen kezdődik
 a másik pásztor szőlőbirodalma.
 A másik pásztor hallja már a hangot,
 s nagyot húzván egy literes-üvegből,
 nagyot kurjant feleletül, s a harmadik
 hegyen a harmadik pásztor felel rá,
 s a negyedik, az ötödik, és mind, mind
 kiáltozik: a pásztorok üzennek,
 s borús hullámok ömlenek a tájon...
 A Magashegy felől is indul egy kiáltás,
 s végigkúszik a hegy gerincén.
 Tölgyek alatt zuhan, sötét erdőkben,
 majd bokros, görcsös háton föl felé
 kapaszkodik a kövek közt, melyek
 egykor várak voltak talán; és messziről
 kéklő hegycsúcs hallgatja a hangversenyt,
 mély a mély nyergen keresztül hozzá
 verődik, s visszaszáll zümmögve.
 Most meredek oldal következik:

*Koporsó-hegy, feketés és vörös
színekben ég a vad kapaszkodó.
Öreg hegy már, kopasz és lefaragdált,
és szögletes, miként egy vén koporsó.
A zárt földelen végigbúg a hang,
és felszökik a Várhegy oldalára,
közben egy apró hullám oldalt csordul,
s a kisfenyves fenyőit megzúgatván
leömlik a szelíd Baglyoska-hegyre,
amelynek oldalán az első pásztor
ott fekszik még mindig hanyatt, és újból,
újból kiáltoz nyujtott hangon...
Igy ömlenek a hangok a vidéken,
s felelgetvén egymásnak, s a hegyeknek,
körülfolyják a táj vonalját.
Ki tudja már, hogy ki kiáltoz?...
Hangok, s visszhangok kelnek egyre,
a pásztor szól, hegyek felelnek,
A hegység kérdez és pásztor felel...
Ebédidőn így beszélgetnek mindég
a hegyek és az emberek.*

Ifjú Ambrózy Ágoston